

Lentoliikenteellä merkittävä vaikutus Suomen kansantalouteen ja Pohjois-Savon aluetalouteen

Lentoliikenteen taloudellista merkitystä on tutkittu maailmalla paljon – Suomessa selvästi vähemmän. Tänä päivänä julkaistu tutkimus on laajin Suomessa tehty tutkimus lentoasemien ja lentoliikenteen vaikutuksista. Sillä haluttiin saada tietoa lentoliikenteen roolista ja vaikutuksista alueelliseen talouskehitykseen ja yritystoimintaan. Tutkimuksessa selvitettiin Enontekiön, Ivalon, Joensuun, Jyväskylän, Kemi-Tornion, Kittilän, Kokkola-Pietarsaaren, Kuopion, Porin, Rovaniemen, Tampereen, Turun ja Vaasan lentoasemien aluetaloudellista merkitystä. Tutkitut alueet vastaavat kolmanneksesta Suomen viennistä.

Lentoliikenteen taloudelliset vaikutukset

Lentoliikenteen merkitys elinkeinoelämälle ja sitä kautta alue- ja kansantalouteen on valtaisa. Tutkimuskohteena olevien 13 lentoaseman vaikutusalueen lentoliikeneriippuvainen liikevaihto, eli vienti, oli viime vuonna 38 miljardia euroa. Tulokset ovat linjassa kansainvälisten tutkimusten kanssa: sekä globaalisti että tutkituilla alueilla 25 prosenttia yritysten liikevaihdosta on riippuvaista lentoliikenteestä.

Lentoliikeneriippuvaisia työpaikkoja oli tutkituilla alueilla 96 000. Käytännössä lähes joka viides työpaikka on riippuvainen lentoliikenteestä (19 %). Lentoliikeneriippuvaisten verotulojen osuus alueiden kokonaisverokertymästä oli noin 15 prosenttia (2,3 miljardia euroa). Viimeisen kymmenen vuoden aikana lentoliikenne on vaikuttanut 46 prosenttiin (23 miljardia euroa) tutkittujen alueiden investoinneista.

– Lentoyhteydet ovat meille Pohjolassa asuville ainoa keino päästä maailmalle. Siksi ne on nähtävä infrana ja palveluna, jota pitää kehittää. Ne mahdollistavat sen, että Suomi ja Pohjois-Savo on houkutteleva kauppakumppani ja investointikohde. Nyt meillä on esittää laajemman keskustelun pohjaksi kokonaiskuva lentoliikenteen vaikutuksista talouteen, sanoo toimitusjohtaja **Kaija Savolainen** Kuopion alueen kauppakamarista.

Tutkimuksen mukaan yli 98 prosenttia lentoliikenteen synnyttämistä vaikutuksista kohdistuu lentoliikennealan ulkopuoliseen yritystoimintaan.

– Pohjois-Savossa lentoliikenteellä on äärimmäisen tärkeä merkitys kansainvälisessä kaupassa sekä matkailussamme. Alueemme lentoliikenteestä riippuvainen liikevaihto on peräti 2 miljardia euroa ja lentoliikenteestä riippuvaisia työpaikkoja on 6 710 kappaletta. Tämä tarkoittaa verotuloissa 160 miljoonaa euroa. On myös muistettava, ettei tässä selvityksessä ja luvuissa ole huomioitu Puolustusvoimien, kuten Karjalan lennoston toimintaa, korostaa Kaija Savolainen.

Vaikutukset yritystoimintaan

Yritykset arvioivat lentoliikenteen neljänneksi tärkeimmäksi kilpailukytekijäksi osaavan työvoiman, tieverkon kunnan ja tietoliikenneyhteyksien jälkeen. 71 prosenttia tutkittujen alueiden yrityksistä piti lentoliikennettä välttämättömänä tai tarpeellisenä liiketoiminnan kasvattamisessa. Yritysten tarpeisiin paremmin sopivilla lentoyhteyksillä yhdeksän prosenttia kasvattaisi liikevaihtoaan tai lisäisi työpaikkojaan. Uutta liikevaihtoa syntyisi noin kaksi miljardia euroa ja uusia työpaikkoja noin 5 720 kpl. Investoinnit lisääntyisivät sopivampien lentoliikenneyhteyksien ansiosta 1,7 miljardia euroa.

Kyselytutkimuksen perusteella lentoliikenteen merkitys on alueen yrityksille suurinta ylimmän johdon matkustamisessa (89 %), verkostoitumisessa yhteistyökumppaneiden kanssa (74 %), yrityksen liiketoiminnan kasvattamisessa (71 %) ja sidosryhmien ja asiakkaiden tapaamisessa (69–70 %). Matkailun asiakkaille (93 %) lentoliikenne on lähes välttämätöntä.

– Tällä hetkellä Kuopiosta Helsinkiin on neljä päivittäistä lentovuoroa, kun ennen pandemiaa niitä oli 6–8 päivässä. Selvityksiemme perusteella paremmat yhteydet ja vuorotarjonta sekä suuremmat koneet voisivat merkittävästi edistää alueen liiketoimintaa. Pohjoissavolaisista vastaajista 21 % arvioi liikevaihdon ja työpaikkojen kasvavan, yhteensä noin 126 miljoonaa euroa ja 475 työpaikkaa. Lisäksi 20 % vastaajista suunnittelee lähes 200 miljoonan euron investointeja seuraavan 10 vuoden aikana, mikäli lentovuorot olisivat sopivammat. On sanomaattakin selvää, että paremmalla vuorotarjonnalla elinkeinoelämä loisi Pohjois-Savossa uutta liikevaihtoa, kasvua, työpaikkoja ja verotuloja, painottaa Savolainen.

Lentoasemien kehittämättä jättäminen jarruttaa kasvua

Suomen viennistä 71 prosenttia keskittyy maakuntiin. Alueellisten lentoasemien liikenteessä ei ole tapahtunut muutosta 1990-luvun alun jälkeen. Sen sijaan Helsinki-Vantaan lentoliikenne on kehittynyt globaalien keskiarvojen mukaisesti; noin viisi prosenttia vuodessa.

– Kun käytetään kansainvälisistä tutkimuksista saatuja kertoimia, voidaan arvioida, että maakuntien kehittämätön lentoliikenne on aiheuttanut 9–19 prosentin (8–18 mrd €) menetyksen BKT:ssä. Työpaikkoja on jäänyt syntymättä 50 000 ja investointeja toteutumatta noin 600 miljoonan euron edestä. Kasvavalla lentoliikenteellä maakuntien tuottavuus olisi kasvanut 35–55 prosenttia nykytilanteeseen verrattuna. Voisiko tämä olla yksi syy siihen, että Suomen kilpailukyky ja tuottavuuskehitys ovat polkeneet paikallaan, pohtii tutkimuksen toinen tekijä, toimitusjohtaja **Hanne Junnilainen**.

Eväät lentoliikennestrategiaan

Avoin markkinatalous ja talouskasvu ovat riippuvaisia viennistä, joka vaatii kansainvälistä lentoliikennettä. Valtakunnallisen Liikenne12-suunnitelman päivityksen ja uuden lentoliikennestrategian tavoitteena on parantaa Suomen talousalueiden saavutettavuutta ja elinvoimaisuutta. Tämä edellyttää lentoasemaverkoston rahoituksen turvaamista ja monipuolista reitti- ja vuorotarjontaa.

Lentoasemaverkosto on ollut keskeinen Suomen talouskasvussa ja viennin mahdollistajana, ja sen merkitys on kasvanut globaalissa kilpailussa. Lisäksi monipuolinen lentoasemaverkosto on välttämätön huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden kannalta.

Lisätietoja:

Kuopion alueen kauppakamarin toimitusjohtaja Kaija Savolainen
kaija.savolainen@kuopiochamber.fi, p. 040 514 8784

Kuopion alueen kauppakamari on elinkeinoelämän tahtotilan määrittäjä ja muutosvoima, jotta menestymme paikallisesti sekä kansainvälisesti. Kauppakamarin 900 jäsentä Kuopion, Varkauden ja Ylä-Savon alueilta edustavat kattavasti Pohjois-Savon elinkeinoelämää.

Toimitusjohtaja Hanne Junnilainen, Kiila Consulting Oy, hanne.junnilainen@kiilaconsulting.fi,
puh. 050 301 0001
Yksikönpäällikkö Katja Ojala, Proxion Plan Oy, katja.ojala@wsp.com, puh. +358505111747

Taloudellisten vaikutusten arviointi perustuu huhti-kesäkuussa 2024 tehtyyn kyselytutkimukseen, johon vastasi noin 900 yritystä Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Savon, Lapin, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Satakunnan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen maakunnista. Vastaajat edustivat neljäsosaa alueen liikevaihdosta (45 miljardia euroa) ja 17 prosenttia alueen työpaikoista (88 400 työpaikkaa).

Tutkimus poikkeaa useista kansainvälisistä tutkimuksista siinä, että vaikutuksia on tutkittu laajasti kaikki toimialat huomioiden. Se on laajin Suomessa tehty tutkimus lentoliikenteen merkityksestä. Tutkimuksen toteuttivat Kiila Consulting Oy ja Proxion Plan Oy kahdeksan kauppakamarin toimeksiannosta (Keski-Suomen, Kuopion, Lapin, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Satakunnan, Tampereen ja Turun kauppakamarit).

Kauppakamarit julkistivat Lentoliikenteen taloudelliset vaikutukset -tutkimuksen 4.9.2024.

